

เป็นเทพ ก็ต้องทำบุญ

ถ้าว่าสัตว์ทั้งหลาย ฟังรู้ผลแห่งการจำแนกทาน
เหมือนอย่าง que พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้แสวงหาคุณใหญ่ตรัสแล้ว
โดยวิธีที่พลนั้นเป็นผลใหญ่ไซ้ สัตว์ทั้งหลาย ฟังกำจัดความ
ตระหนี่ที่เป็นมลทิน มีใจผ่องใส ฟังให้ทาน ทานที่ให้แล้วจะมี
ผลมากในพระอริยบุคคลทั้งหลายตามกาลสมควร ทายกเป็น
อันมาก ครั้นให้ทักษิณาทาน ในทักษิณบุคคลทั้งหลายแล้ว
ละจากความเป็นมนุษย์นี้แล้วย่อมไปสู่สวรรค์ ทายกผู้ไม่มี
ความตระหนี่เหล่านั้น ครั้นไปสู่สวรรค์แล้ว ย่อมบันเทิงอยู่ใน
สวรรค์เสวยผลแห่งกุศลกรรมของตัวเอง

เป็นเทพก็ต้องทำบุญ

๕๐๖

จิตใจของเราจำเป็นต้องชำระล้างให้สะอาดบริสุทธิ์ด้วยการสวดมนต์เจริญภาวนา เหมือนกับร่างกายที่เราใช้ในการประกอบภารกิจการทำงานอยู่ทุกวัน ยังมีความจำเป็นจะต้องชำระล้างให้สะอาดด้วยน้ำที่สะอาด พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงสั่งสอนให้พุทธบริษัทเจริญภาวนาอยู่ในหนทางสายกลาง ให้เราเห็นความสำคัญของการฝึกฝนใจว่า ใจที่ผ่องใสย่อมเป็นเหตุนำสุขมาให้ ใจผ่องใสเป็นทางมาแห่งมहाกุศล เป็นเครื่องนำสัตว์โลกทั้งหลายไปสู่สุคติภูมิ และนำทุกชีวิตไปสู่เป้าหมายอันสูงสุดคือการบรรลุมรรคผลนิพพาน ดังนั้นวันเวลาที่ผ่านไป เราควรชำระล้างทั้งร่างกายและจิตใจ ให้สะอาดผ่องใสควบคู่กันไปพร้อมๆ กัน

*มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ทานสูตร ว่า

“ถ้าว่าสัตว์ทั้งหลาย พึงรู้ผลแห่งการจำแนกทาน เหมือนอย่าง que พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้แสวงหาคุณใหญ่ตรัสแล้ว โดยวิธีที่ผลนั้นเป็นผลใหญ่ไซ้ร สัตว์ทั้งหลาย พึงกำจัดความตระหนี่ที่เป็นมลทิน มีใจผ่องใส พึงให้ทาน ทานที่ให้แล้วจะมีผลมากในพระอริยบุคคลทั้งหลายตามกาลสมควร ทายก

เป็นเทพก็ต้องทำบุญ

๕๐๓

เป็นอันมาก ครั้นให้ทักษิณาทาน ในทักษิณียบุคคลทั้งหลาย แล้ว ละจากความเป็นมนุษย์นี้แล้วย่อมไปสู่สวรรค์ ทายกผู้ไม่มีความตระหนี่เหล่านั้น ครั้นไปสู่สวรรค์แล้ว ย่อมบันเทิงอยู่ในสวรรค์เสวยผลแห่งกุศลกรรมของตัวเอง”

การให้ทานนั้นเป็นบันไดก้าวแรกของหนทาง ที่จะนำขึ้นสู่สวรรค์ และเป็นเสบียงใหญ่ สนับสนุนเพื่อให้บรรลุผลนิพพาน แต่มนุษย์ในยุคปัจจุบันส่วนใหญ่แล้ว มักยึดติดที่จะเป็นผู้รับมากกว่าการเป็นผู้ให้ เนื่องจากมนุษย์ถูกความโลภครอบงำจิตใจ ดังนั้นการจะหาผู้ที่ยินดีในการเสียสละ รักในการบริจาค เพื่อสลัดความตระหนี่ออกจากใจ ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย เหมือนหาแหล่งน้ำกลางทะเลทราย ในหลายพันล้านคนจะมีเพียงกลุ่มคนไม่มากนัก ที่จะรู้ซึ่งถึงบุญที่เกิดจากการให้ว่า มีอานุภาพยิ่งใหญ่ไพศาล สามารถอำนวยสุขในสุคติโลกสวรรค์และนิพพานได้

แม้เทวดาเองบางครั้งก็ยังประมาท คือเมื่อได้อัตภาพอันเป็นทิพย์แล้ว บางองค์ยังเพลิดเพลินในเบญจกามคุณอันเป็นทิพย์ ลืมเสวยสุธาโภชน ทำให้ต้องจุติก่อนกำหนด บางองค์ทำบุญให้ทานไว้น้อยมาก ไม่ได้สั่งสมบุญเพื่อต่ออายุของตัวเองในสวรรค์ เมื่อถึงขีดถึงคราวบุญในตัวหมด ก็ต้องจุติจากสวรรค์อย่างหลีกเลียงไม่ได้

เป็นเทพก็ต้องทำบุญ

๕๐๘

เพราะฉะนั้น การที่ท้าวสักกะทรงมีวิริยอุตสาหะ ขวนขวายอยากทำทานเพื่อต่ออายุขัย หรือทรงเนรมิตพระมหา-
จุฬามณี แล้วชักชวนเหล่าเทพบุตรเทพธิดามาลักการบูชาเป็น
ประจำกัณฐี หรือทรงวางระเบียบให้มีการสดับธรรมะที่สุธรรมา-
เทวสภาทุกวันพระกัณฐี ที่ทรงทำไปก็เพื่อจะได้เป็นทางแห่งบุญ
กุศลแก่เหล่าทวยเทพทั้งหลาย รวมทั้งพระองค์เองก็จะได้บุญ
พิเศษเหล่านี้ด้วย พวกเราอาจจะสงสัยว่า กว่าจะมาเกิดเป็น
เทวดาในดาวดึงส์นี้ได้ ก็ต้องประกอบการกุศลไว้มากอยู่แล้ว
ครั้นมาเกิดเป็นเทวดาในสวรรค์ ได้เสวยทิพยสมบัติเป็นสุขตาม
กำลังบุญแล้ว ยังจะต้องมาทำบุญเพิ่มอีกหรือ

อันที่จริงแล้ว เกิดเป็นเทวดาใช้ว่าจะไม่ตาย ไม่ว่า
เทวดาจะอยู่สวรรค์ชั้นไหน เมื่อหมดบุญก็ต้องจุติ คือตายจาก
สวรรค์ชั้นนั้น บางองค์ลงมาเกิดเป็นมนุษย์ หรือแล้วแต่กำลัง
บุญที่เคยทำเอาไว้ในภพชาติก่อนว่า จะได้ไปเกิดเป็นอะไร ซึ่ง
ไม่พ้นจากภพ ๓ นี้ ส่วนพวกเทวดาที่รู้คุณค่าของชีวิต ไม่เห็น
แก่ความเพลิดเพลินในสุขอันเป็นทิพย์มากเกินไป ไม่ประมาท
จะเร่งสร้างกุศลเพิ่มเติมเพื่อสืบต่ออายุสังขารของตัวเอง สำหรับ
เทวดาที่สร้างบุญเอาไว้มาก ก็สามารถที่จะอยู่ในสวรรค์ได้นาน
จนกว่าจะสิ้นอายุขัยในสวรรค์ชั้นนั้นๆ

เป็นเทพก็ต้องทำบุญ

๕๐๕

ถ้าจะเปรียบก็เหมือนกับมนุษย์เราในโลก คนไหนมีปัจจัย ๔ มาหล่อเลี้ยงตัวเองน้อย เนื่องจากไม่มีมรดก แต่เป็นคนมีวิชาความรู้ ทั้งมีปัญญาฉลาดหลักแหลม ไม่ย่อท้อต่อชะตาชีวิตของตัว ต่อสู้ชีวิตคิดทำงานเพื่อเก็บสะสมเงินไว้ เหมือนพยายามหาข่าวเปลือกข่าวสาร มาใส่ยังฉางให้เต็มบริบูรณ์อยู่เสมอ คนเช่นนี้ก็จะไม่อดไม่ยาก มีกินมีใช้สมบูรณ์สุขสบายในที่สุด

พวกเทวดาที่ไปอุปถัมภ์บนสวรรค์ไปด้วยกำลังบุญมากๆ ก็มีกำลังบุญน้อยก็มี บางองค์ไปได้เพราะใจใสก่อนตาย แต่ไม่ได้ทำบุญไว้ หรือทำไว้น้อยมาก เทวดาองค์นั้นก็จะเสวยผลอันเล็กน้อยของตนไปพลาญ โดยไม่รู้วันตายของตัวเองว่า ต้องจุติจากสวรรค์เมื่อไร จะรู้ก็ต่อเมื่อ ๗ วันก่อนจุติเมื่อเกิดบุญนิมิตอย่างไรก็ดี เทวดาส่วนมากมักจะหลงเพลินกับสมบัติอันเป็นทิพย์ ไม่สนใจกับความตายที่กำลังจะมาถึง

มนุษย์เราในโลกนี้ ถึงบางคนจะมีทรัพย์สินเงินทองมากมาย แต่เป็นคนประมาทในชีวิต เกียจคร้านบ้าง เอาแต่นั่งกินนอนกิน การงานไม่ทำ เมื่อสมบัติหมด หรือถูกความวิบัติเข้าครอบงำ ต้องกลายเป็นคนยากจนอนาถา ทำนองเดียวกับพวกเทวดาทั้งหลายที่มีบุญมาก เสวยแต่ผลบุญเก่า ไม่ได้ต่อเติมบุญใหม่เพิ่ม ครั้นสิ้นบุญเก่าที่ทำไว้ก็จะถึงความตกต่ำ ไม่สามารถ

เป็นเทพก็ต้องทำบุญ

๕๑๐

อยู่ในสวรรค์ต่อไปได้ จำเป็นต้องจุติจากเทวโลก หมดเวลา
เสวยสุขอีกต่อไป

นอกจากนี้ยังมีอีกประเภทหนึ่งที่เกิดมาในโลกนี้ ไม่มี
สมบัติติดตัวมา เกิดเป็นคนยากจน แทะจะกลายเป็นมหาทุคตะ
อยู่แล้ว ทั้งสติปัญญาที่จะสอนตัวเองก็ไม่มี มีความเกียจคร้าน
ไม่มีวิริยอุตสาหะที่จะต่อสู้ชีวิต และไม่คิดที่จะพลิกผันชีวิตตัว
เองให้เจริญรุ่งเรือง เกิดมาเพียงแค่นี้ได้ชื่อว่าเป็นคน มีชีวิตอยู่
บนโลกเพียงไม่กี่ปี ก็ถูกโรคภัยคุกคามเพราะอดอาหารบ้าง
หนาวตายเพราะไม่มีเสื้อกันหนาวสวมใส่บ้าง อย่างนี้เป็นต้น ซึ่ง
พวกเราคงเห็นกันอยู่เป็นประจำ เทวดาที่มีบุญน้อยก็เช่นเดียวกัน
เสวยทิพย์สมบัติจากผลบุญเก่า แต่ไม่ได้ชวนชวายุทำบุญอื่นเพิ่ม
ครั้งหมดบุญเก่าต้องจุติจากเทวโลก หมดเวลาเสวยสุขเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม โลกของเรายังมีมนุษย์ที่มีใจสูงอยู่อีกมาก
โดยเฉพาะนักสร้างบารมีทั้งหลาย ซึ่งเป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งรูปสมบัติ
ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติถึงพร้อมทุกอย่าง ทั้งยังมีสติปัญญา
เฉลียวฉลาดสามารถสอนตัวเองได้ แม้เกิดมาชาตินี้ไม่ได้มี
สมบัติมากมาย แต่ก็มีความวิริยอุตสาหะเพียรพยายามในการ
แสวงหาทรัพย์ อีกทั้งรู้จักใช้ทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย
ยิ่งหากนำทรัพย์หยาบๆ ที่หามาได้ ออกมาทำบุญด้วยการ

เป็นเทพก็ต้องทำบุญ

๕๑๑

บริจาคบ้าง สร้างศาสนวัตถุบ้าง รู้จักรักษาศีลและเจริญภาวนา
หมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างบารมีในทุกรูปแบบ ชีวิตก็
ยิ่งเจริญรุ่งเรืองขึ้นไปเรื่อยๆ

ทำนองเดียวกัน หากชาวสวรรค์ผู้ไม่ประมาททำบุญต่างๆ
เช่น มาลัการบูชาพระมหากุหลาบมณี หรือสตัปธรรมะที่ศาลา
สุธรรมมา บุญจากการบูชาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพระรัตนตรัย หรือ
บุญจากการฟังธรรม ก็จะเป็นเหตุให้ได้เสวยสุขในทิพยสมบัติ
อยู่บนสวรรค์ได้นานขึ้นไปอีก เป็นการต่ออายุขัยของตัวเองให้
ยืนยาวออกไป บางทีก็ได้เลื่อนชั้นสูงขึ้นไปด้วย ดังเช่นท้าวมหาราช
ทั้ง ๔ ซึ่งเป็นพุทธศาสนิกชน ท้าวชนวสภย์ภักษอดีตพระเจ้าพิม-
พิสารผู้เป็นพระโสดาบัน หรือสูงขึ้นไปถึงท้าวลักกะจอมเทพ
อนเนกวรรณเทพบุตร จุฬรณเทพบุตร มหารณเทพบุตร อนาถ-
บิณฑิกโสดาบันเทพบุตร วิสาขาเทพนารี เป็นต้น รวมทั้งเทพ-
บุตรโพธิสัตว์อีกมากมาย แต่ละท่านล้วนมีบุญญาธิการมาก
ท่านจะเป็นตัวอย่างของทวยเทพที่ไม่ประมาทในการบำเพ็ญบุญ
ไม่หลงระเหิรในเทวโลกจนเกินไป จึงเป็นเหตุให้ท่านท่องเที่ยว
อยู่ในสุคติโลกสวรรค์ได้ยาวนาน และได้เลื่อนชั้นสูงขึ้นเรื่อยๆ

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เป็นเรื่องการแสวงหาบุญของชาว
สวรรค์บนเทวโลก ซึ่งอยากจะชี้ให้พวกเราเห็นว่า แม้เทวดาก็

เป็นเทพก็ต้องทำบุญ

๕๑๒

ยังต้องทำบุญเหมือนกัน เมื่อมองกลับมายังโลกมนุษย์ เทวดาก็
จะแสวงหาบุญกับมนุษย์ผู้สร้างความดี ด้วยการอนุโมทนาบุญ
และคอยปกป้องรักษามนุษย์ผู้ประพฤติธรรม เป็นการเพิ่มเติม
บุญของชาวสวรรค์ พวกเราทั้งหลายโชคดียิ่งที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์
มีโอกาสสร้างบุญได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นอย่าประมาท ให้ใช้โอกาสนี้
ตักดวงบุญกุศลกันให้เต็มที่เต็มกำลัง บุญที่เราทำไว้ในโลกนี้
แม้เป็นเพียงช่วงสั้นๆ แต่จะส่งผลไปอีกยาวนานมากในสุคติ
โลกสวรรค์ ดังนั้น ให้อดเปรี้ยวไว้กินหวาน และอดทนสร้าง
บารมีในทุกรูปแบบ เพื่ออนาคตอันสดใสในสัมปรายภพของ
พวกเราทุกๆ คน

